

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1928 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående ändring i lagen om bredden å hjulringar å arbetsåkdon på landet.

(2:a avd.)

I en inom riksdagens första kammare väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 75, av herr *Svensson, Martin* har hemställts,

att i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet § 1, andra stycket, första punkten måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Vid meddelande av sådant förordnande må undantag göras för viss del av landstingsområdet eller för viss väg, eller för arbetsåkdon, avsedda för lätta transporter, där särskilda omständigheter därtill föranleda.

Beträffande motiveringen för denna hemställan tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Jämlikt 1 § av berörda lag äger Kungl. Maj:ts befallningshavande, där förhållandena inom något landstingsområde sådant påkalla, efter landstingets och de väghållningsskyldigas hörande förordna, att bredden av hjulringarna å arbetsåkdon, som användes å allmän väg inom den till landstingsområdet hörande landsbygd, icke må understiga visst mått. Undantag kan emellertid göras för viss del av landstingsområdet eller för viss väg eller för *fjädrade arbetsåkdon, avsedda för lätta transporter*. Enligt 3 § förstås med arbetsåkdon i denna lag sådant åkdon på hjul, som framföres medelst dragare och är avsett uteslutande eller huvudsakligen för lasskörning. I sistnämnda paragraf stadgas vidare, att minsta bredden å hjulringar vid förordnande enligt 1 § icke må sättas under sju eller över tolv centimeter.

Med berörda lag avsågs såsom bekant att finna ett botemedel mot vägbanornas förstörande genom tunga transporter å åkdon försedda med smala hjulringar. Riksdagen, som i sin skrivelse den 22 april 1904 gjorde framställning om utarbetande av lagen, tog därvid närmast sikte å de missförhållanden, som på sina håll förorsakades av stor genomgående varutrafik eller genom forslandet av produkter från eller till industrianläggningar, gruvor

Utskottet.

eller dylikt. Däremot synes riksdagen ursprungligen hava avsett att från bestämmelserna fritaga körning för eget behov samt för jordbruksprodukters bärgning. Under lagförslagets utarbetande framkom emellertid åtskillig utredning, som ådagalade, att den vägslitning man ville råda bot för svårli- gen kunde åtkommas, om man inskränkte lagstiftningen på sätt riksdagen från början tänkt sig. Att undantaga jordbrukskörslor ansågs även olämpligt av den anledning, att de breda hjulringarna i själva verket vore särskilt att rekommendera för dessa körslor, som huvudsakligen ägde rum på lösare mark, gräsvallar och dylikt. Lagen kom således att omfatta alla slag av arbeidskörslor, ehuru givetvis den tunga lasskörningen var den egentligen åsyftade. Redan från början stadgades emellertid — förutom att lagen överhuvud gavs fakultativ natur — möjligheten till undantag för viss del av landstingsområde eller för viss väg. Sedermera tillkom i anledning av väckt motion vid 1924 års riksdag den nu ifrågavarande bestämmelsen rörande fjädrade arbeidsåkdon, avsedda för lätta transporter.

I förevarande motion föreslås nu borttagande av villkoret, att dylikt åkdon skall vara fjädrat. Utskottet kan för sin del icke finna, att några allvarigare betänkligheter kunna resas mot detta förslag. Vid berörda villkor, som upptagits i vederbörande motionärers vid 1924 års riksdag eget förslag, torde i själva verket vid lagändringens antagande icke hava lagts någon större vikt. I varje fall synes det utskottet nu, som om dess borttagande skulle tillmötesgå ett berättigat önskemål berörande ett icke ringa antal smärre jordbrukare i olika delar av landet. På grund härav och då — med hänsyn till numera rådande väg- och trafikförhållanden — eftergift i förevarande avseende överhuvud icke kan hava någon nämnvärd betydelse från väghållningssynpunkt, har utskottet ansett sig böra biträda den föreslagna jämkningen i lagen.

Under återopande av det anförda får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motion I: 75
mätte för sin del antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 28 juni 1907 (nr 43) om bredden av hjulringar å arbeidsåkdon på landet, sådan nämnda paragraf lyder enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 260).

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbeidsåkdon på landet, sådan nämnda paragraf lyder enligt lagen den 20 juni 1924, skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Där — — — mått.

Vid meddelande av sådant förordnande må undantag göras för viss del av landstingsområdet eller för viss väg eller för arbetsåkdon, avsedda för lätta transporter, där särskilda omständigheter därtill föranleda. Har förordnande meddelats, må Konungens befallningshavande, efter hörande av landstinget, eller, där detta ej är samlat, dess förvaltningsutskott, ävensom de väghållningsskyldige, medgiva eftergift från de genom förordnandet meddelade föreskrifter, såvitt angår åkdon av nyssnämnda slag.

Förordnande — — — tillåten.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt däri meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Stockholm den 17 februari 1928.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
från första kammaren: herrar *Sederholm, Nilsson* i Kabbarp, *Linders, Sjöblom, Lundell, Tjällgren* och *Gabrielsson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Sköld, Pettersson* i Bjälbo, *Carlström, Hedlund* i Häste, *Björk, Olsson* i Rödningsberg och *Lindgren*.

Reservation

av herrar *Carlström* och *Olsson* i Rödningberg,

Den föreslagna ändringen i lagen kunna vi för vår del ej tillstyrka. Det är visserligen riktigt, att densamma icke skulle utöva så synnerligen stort inflytande på underhållet av de *allmänna* vägarna. Icke desto mindre har denna lagstiftning ett stort värde från en annan synpunkt, nämligen i fråga om underhållet av de smärre vägarna med sina lösare vägbanor: bygdevägar, utfartsvägar och dylika. Då vidare de bredlötade hjulen otvivelaktigt äro avgjort fördelaktigare för jordbrukskörslor i allmänhet, har lagstiftningen i själva verket gjort jordbrukarna en tjänst genom att påskynda deras införande. Att nu släppa lös alla de smärre arbetsåkdonen med smala hjulringar och därigenom uppmuntra till deras användning och spridning synes vara en föga rationell åtgärd, uteslutande ägnad att hämma och skada den gynnsamma utveckling, som hittills medelst lagen åstadkommits. En sådan reform baklänges kunna vi verkligen ej finna välbetänkt. Och enligt vår mening kommer följden av lagändringen att bliva betydligt större än man i första hand skulle kunna förmoda, ty med den lydelse, lagtexten nu skulle få, torde bestämmelserna bliva i det allra närmaste ineffektiva och omöjliga att upprätthålla.

Vi hemställa alltså,

att motionen I:75 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.
